

Országos Rendőr-főkapitányság

J E L E N T É S

**a Budapesten 2006. október 22-én 00.00 óra és 2006. október 25-én 00.00 óra között
történt eseményekkel kapcsolatos rendőri tevékenység kivizsgálásáról**

TARTALOMJEGYZÉK

A tényfeltáró bizottság vezetője, tagjai	3. oldal
Alkalmazott jogszabályok, normák	3. oldal
Alkalmazott jogforrások	3. oldal
A bizottság által tett intézkedések	4. oldal
I. Előzmény	4. oldal
II. Az események időrendi alakulása	6. oldal
III. Megállapítások, következtetések	9. oldal
IV. Javaslatok	14. oldal
V. Összegzés	16. oldal

A tényfeltáró bizottság vezetője:	Papp Károly r. dandártábornok Fejér MRFK vezetője
A tényfeltáró bizottság tagjai:	Dr. Orbán Péter r. altábornagy Vas MRFK vezetője Dr. Halmosi Zsolt r. dandártábornok Hajdú-Bihar MRFK vezetője Magyar István honv. alezredes ZMNE, tanszékvezető-helyettes

Alkalmazott jogszabályok, normák:

- a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény,
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény,
- az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról szóló 2004. évi XXIX. törvény,
- a védett személyek és a kijelölt létesítmények védelméről szóló 160/1996. (XI. 5.) Korm. rendelet,
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 3/1995. (III. 1.) BM rendelet,
- az állam működése, illetőleg a lakosság ellátása szempontjából kiemelten fontos létesítmények köréről szóló 24/1997. (III. 26.) BM rendelet,
- a Köztársasági Őrezred feladatáról, hatásköréről és illetékességéről szóló 69/1997. (XII. 29.) BM rendelet,
- a rendezvények rendőri biztosításáról szóló 15/1990. (V. 14.) BM rendelet,
- a rendőrségi szolgálati azonosító jelvény rendszeresítéséről szóló 4/1990. BM utasítás,
- a 11/1998. ORFK utasítással kiadott a Magyar Köztársaság Rendőrsége Csapatszolgálati Szabályzata,
- a Magyar Köztársaság Rendőrsége Öltözködési Szabályzatának kiadásáról szóló 12/2006. (IX. 26.) ORFK utasítás.

Alkalmazott jogforrások:

- 54/2000. (XII. 18.) AB határozat,
- 55/2001. (XI. 29.) AB határozat,
- 65/2003. (XII. 18.) AB határozat.

Az Országos Rendőr-főkapitányság vezetője 2007. január 23-án nyílt paranccsal, illetőleg külső megbízás alapján tényfeltáró bizottságot (továbbiakban: bizottság) hozott létre, melynek a célja, hogy a 2006. október 22-én 00.00 órától 2006. október 25-én 00.00 óráig terjedő időszakban a Budapesten történt eseményekkel kapcsolatos rendőri intézkedések komplex, és teljes körű kivizsgálását hajtsa végre. A meghatározott feladatnak megfelelően a bizottság áttekintette a rendelkezésére bocsátott dokumentációk, és személyes meghallgatások alapján a rendőri intézkedésekben részt vett valamennyi szerv és azok állományának tevékenységét a fővárosi rendezvények rendőri biztosítására történő felkészülést, a rendőri tevékenység megszervezését, végrehajtását, koordinálását, dokumentálását, illetve a hatályos jogszabályok, és belső normák alkalmazását.

A bizottság a vizsgálat keretében az alábbi intézkedéseket tette:

- Bekérte és tanulmányozta az Országos Rendőr-főkapitányság, a Rendészeti Biztonsági Szolgálat, és a Budapesti Rendőr-főkapitányság által készített írott, és képi úton rögzített anyagokat, dokumentációkat, jelentéseket.
- Megtekintette az ORFK Szóvivői Iroda által archivált televíziós felvételeket.
- Tanulmányozta a REBISZ által írásban rögzített, 2006. október 23-áról szóló rádióforgalmi hanganyagot.
- Jegyzőkönyvbe foglalta 3 fő tábornok, 15 fő főtitst, 1 fő tiszt, 2 fő polgári személy meghallgatását.
- A jelzett időszak helyzetének mélyreható elemzése, megismerése és megértése érdekében vázlatokat, térképeket, grafikonokat készített és prezentációt állított össze.
- A megtörtént eseményeket modellezte.

I.

ELŐZMÉNY

Az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulója alkalmából a Magyar Köztársaság kormánya 2006. október 22. - október 23-án ünnepségsorozatot rendezett a fővárosban. A Budapesten megrendezésre kerülő rendezvényekre összesen 56 állam, és kormányfőt hívtak meg. A rendezvényeken a hazai közjogi méltóságok is részt vettek. A hivatalos program október 22-én 11.00 órakor kezdődött, és október 23-án 19.56 órakor emlékműavatással fejeződött be.

A rendőri feladatok végrehajtására az Országos Rendőr-főkapitányság vezetője 29/2006. (X. 13.) ORFK intézkedést adott ki, melyet egy alkalommal a 30/2006. (X. 19.) ORFK intézkedéssel módosított.

A rendezvények rendőri biztosításának előkészítése során a Köztársasági Őrezred, a Rendészeti Biztonsági Szolgálat, és a Budapesti Rendőr-főkapitányság kijelölt vezetői több alkalommal is tartottak szeptember és október hónap során egyeztető megbeszéléseket.

Ezen megbeszélések során kialakították a közös elgondolásukat a rendőri tevékenység és a rendőri műveletek végrehajtására. A Köztársasági Őrezred és a Budapesti Rendőr-főkapitányság biztosítási tervet, a Rendészeti Biztonsági Szolgálat műveleti tervet készített.

Budapesten, az V. kerület Kossuth téren 2006. szeptember 17-től kezdődően, folyamatosan politikai rendezvények, demonstrációk kerültek megtartásra. A Kossuth téren megtartandó állami rendezvények időszakában, október 20-át követően négy rendezvény volt folyamatban, illetőleg október 23-ára egy újabb bejelentés érkezett. A BRFK a Kossuth téren megtartásra tervezett állami rendezvények lehetővé tétele, illetve a rendőri tevékenység előkészítése érdekében 2006. október 16-tól a demonstrációt folytató szervezetek képviselőivel egyeztető tárgyalásokat tartott annak érdekében, hogy a hazánkba érkező, és az állami ünnepeken résztvevő delegációk tagjainak a biztonsága szavatolható legyen.

A FIDESZ-MPSZ és az Egészségügyi Dolgozók Demokratikus Szakszervezete a nemzeti ünnep időszakában lemondták a Kossuth térre tervezett rendezvényük megtartását. A Magyar Nemzeti Bizottság 2006. rendezvényéhez csatlakozott a BAUMAG károsultak rendezvénye. A tárgyalások során a demonstrációt folytató szervezetek képviselői kijelentették, hogy a Kossuth teret nem hajlandók elhagyni, legfeljebb a tér megosztását fogadják el, és kijelentették, hogy a rendőrség által foganatosítandó tűzszerészeti átvizsgálásnak alávetik magukat. Nem értettek egyet azzal, hogy a Rákóczi szobor körül felállított sátrakat elbontsák, illetve azzal sem, hogy 100 főre korlátozzák az állami ünnepek időszakában a részükre kijelölt területen tartózkodó személyek számát. Mivel a megadott határidőig a rendezvény szervezői a sátrakat nem bontották el, illetve mivel az állami ünnepség biztonságos lebonyolításához fontos társadalmi érdek fűződött, az Országos Rendőr-főkapitányság vezetője a következő döntést hozta:

- A Kossuth teret a hivatalos állami rendezvény helyszíné, és a demonstrálók között kordonozással fel kell osztani.
- A Rákóczi szobor körül található füves területen felállított sátrakat a résztvevőknek 2006. október 23-án 02.00 órakor el kell hagyni, hogy a tűzszerészeti átvizsgálásra sor kerülhessen.
- Az átvizsgálás keretében el kell távolítani valamennyi, a közbiztonságra veszélyt jelentő eszközt.
- A demonstrációban résztvevők a terület átvizsgálása után, tűzszerészeti és biztonsági ellenőrzést követően a kijelölt ellenőrző, átengedő pontokon keresztül visszatérhetnek a számukra kijelölt területre.

A FIDESZ-MPSZ a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény alapján 2006. október 17-én bejelentette, hogy 2006. október 23-án az Astoriánál rendezvényt kíván tartani, amelyre 500 ezer főt várnak. A rendezvényre a gyülekezés 15.00 és 16.00 óra között lenne a Rákóczi út – Kerepesi út találkozásánál, majd 16.00 és 17.00 óra között hangosító jármű felvezetésével vonulnának a rendezvény résztvevői a Rákóczi út – Blaha Lujza tér – Kossuth Lajos utca útvonalon az Astoriához. A rendezvény befejezését követően 18.00 órától a rendezvényen résztvevők egy része átsétál a Terror Háza Múzeumhoz, és ott el kívánják helyezni a megemlékezés virágait. A BRFK által a szervezőkkel történt egyeztető megbeszélések, és helyszínbejárások során a rendezvény ún. „vonulás” részétől a szervezők elálltak, és a rendezvényt az Astoriánál kívánták megtartani. A BRFK a rendezvény bejelentését tudomásul vette.

A Budapesti Rendőr-főkapitányságon a parancsnoki eligazításra 2006. október 20-án 10.30 órakor került sor a RIK Auditóriumában.

II.

AZ ESEMÉNYEK IDŐRENDI ALAKULÁSA

A fővárosban 2006. október 22-én a BRFK biztosítási terve alapján 12 helyszínen került sor rendezvény biztosítására, illetve útvonal biztosítások, és szállásbiztosítás került még végrehajtásra.

Október 23-án 00.30 órakor dr. Lapid r. dandártábornok utasítására a REBISZ Bevetési Parancsnokság teljes személyi állománya részére (45 + 760 fő) riadó lett elrendelve. Berke János r. ezredes vezetésével a bevetési osztályok 4 db vízágyúval, 1 db AWGL-el kivonultak a Budapest V. kerület Kossuth térre. A kiérkezést követően dr. Lapid r. dandártábornok közölte Berke r. ezredessel, hogy a demonstrálók, mintegy 200 fő, nem hajlandó elhagyni a Kossuth teret, nem tudják végrehajtani a tűzszerészeti és biztonsági átvizsgálást, ezért ki kell őket szorítani a területről. Berke r. ezredesnek a feladat végrehajtását testi kényszer alkalmazásával rendelték el, de egy esetleges agresszív fellépés esetén a lőfegyverhasználat kivételével minden kényszerítő eszköz alkalmazására is utasítást adtak. A Kossuth térre került még vezénylésre a Pest megyei RFK csapatszolgálati százada 92 fővel, a BRFK közterületi állományából 109 fő. A Kossuth téren a tömegoszlatás október 23-án 02.54 órakor kezdődött meg. A REBISZ Bevetési Parancsnokság állománya tevékenységét október 23-án 05.00 órára fejezte be, és 05.30 – 05.45 óra között érkezett vissza a Kerepesi úti laktanyába. A kiürített terület őrzését a továbbiakban a Hungária 200-as látta el az általa irányított csapatszolgálati századdal.

Október 23-án 07.30 órakor a Kossuth térre kivezényelt rendőri erők elérik a készenléletet.

Október 23-án 09.15 órakor a Nádor utca – Garibaldi utca kereszteződésében 30-60 fős tüntető csoport jelent meg, és meg akarta bontani a kordont, hogy bejusson a Kossuth tér területére. A Hungária 100-as a kordonszolgálatot ellátó BRFK-s erővel együtt megakadályozta a tüntetők bejutását a Kossuth térre.

Október 23-án 09.40 órakor nagyobb létszámú tömeg jelent meg a Nádor utca – Szabadság tér vonalában, és a tömeg létszáma itt már ezer före növekedett. A Hungária 100-as és a Hungária 600-as testi kényszer alkalmazásával hajtott végre tömegkezelési feladatot. A tömegoszlatást végző kötelékhez csatlakozott a Hungária 200-as is állományával. A REBISZ egységei a Szabadság tér – Nádor utca területéről a Kossuth térre bejutni szándékozó tömeget a Podmaniczky utca – Arany János utca vonaláig kiszorították.

Október 23-án 09.40 órakor a Falk Miksa utcában mintegy 150 fős tömeg jelent meg. A Hungária 400-as testi kényszer alkalmazásával kiszorította a tömeget a Markó utca – Balassi Bálint utca vonaláig.

Október 23-án 13.30 óráig tartózkodtak a Hungária 100, 200, 600 századai az Arany János utca – Podmaniczky utca vonalában. A Hungária 400-as a Kossuth tér északi részénél a Markó utca vonalában volt felállítva. Az Arany János – Podmaniczky utca vonalában, illetve a Markó utca vonalában lévő rendőri egységek váltására 14.00 órakor került sor.

Október 23-án 15.15 órakor a BRFK kordonszolgálatot ellátó állományára a Bajcsy-Zsilinszky út – Alkotmány utca kereszteződésénél összegyűlt tömeg rátámadt, a felállított kordont beszakították. A Hungária 600-as egységével és a Heves 100-as az Alkotmány utca területére lett irányítva azzal a feladattal, hogy akadályozzák meg a bejutást a Kossuth térre, és állítsák vissza az eredeti helyzetet.

Október 23-án 15.32 órakor a Hungária 600-as megkezdte a felszólításokat követően a tömeg kiszorítását az Alkotmány utcából a Bajcsy-Zsilinszky utca irányába. A rendőri művelet során 15.34 órakor egy rendőr sérült ellátásához kértek mentőt. Az oszlatócsoporthoz a Hungária 400-as századerővel tartalékként csatlakozott, 1 db vízágyúval, és 1 db AWGL-el megerősítve. Ezt követően a Hungária 600-as 15.35 órakor könnygázgránátot alkalmazott, melynek hatására a tömeg eltávolodott a rendőri sorfaltól.

Október 23-án 15.42 órakor az oszlatócsoport a REBISZ műveleti tervében rögzített tömegoszlatás végső terepszakaszát elérte, a tömeget az Alkotmány utcából kiszorította. A kiszorított tömeg egy része, kb. 100 fő a Nyugati pályaudvar irányába távozott, míg az erőszakosabb tömeg, kb. 1 000 fő az Andrassy út irányába indult el a Bajcsy-Zsilinszky úton. Az oszlatás parancsnoka javaslatot tett a tömegoszlatás befejezésére.

Október 23-án 15.43 órakor a Hungária 705-ös a Hungária 600-asnak azt az utasítást adta, hogy a tömegoszlatást a Deák tér irányába folytassa, és a tömeget teljesen számolja fel. Az Andrassy út irányába távozó tömeg visszaindult a rendőr sorfal irányába, és kövekkel dobálta a rendőri egységet. A tömegoszlató kötelékhez megerősítő erőként csatlakozott a Hungária 100-as a századával. A Hungária 600-as ismételten javaslatot tett a tömegoszlatás befejezésére.

Október 23-án 15.54 órakor a Hungária 200-as utasítást kap, hogy a Kerepesi úti laktanyából előre meghatározott útvonalon vonuljon az Alkotmány utca – Bajcsy-Zsilinszky út kereszteződéséhez.

Október 23-án 16.00 órakor az Astoriánál kezdetét veszi a FIDESZ-MPSZ bejelentett rendezvénye.

Október 23-án 16.05 órakor a Hungária 300-as kísérletet tesz a József Attila utca irányából a Bajcsy-Zsilinszky út – Andrassy út – József Attila utca torkolatát lezárni, de ez sikertelen lesz, mivel az Erzsébet tér – Deák tér – Madách tér által határolt területen a tömeg ekkor már statikus egységet alkotott, és jól látható volt, hogy a mellékutcákban a helyszínt nem akarja elhagyni.

Október 23-án 16.08 órakor a tömegoszlató kötelék megáll a Bajcsy-Zsilinszky út – Andrassy út kereszteződésében, és nem folytatja tovább a tömegoszlatást. A Hungária 705-ös a tömegoszlatás eddigi parancsnokát, Pigler r. alezredest leváltotta, és a tömegoszlatás új parancsnokává Gulácsi r. ezredest nevezte ki.

Október 23-án 16.14 órakor a Hungária 705-ös szolgálati rádión utasítást adott a tömegoszlató kötelék irányába, hogy az oszlatás alatt lévő tömeg nem mehet oda az Astoriához, nem zavarhatja meg a FIDESZ-MPSZ rendezvényét. Ezt az utasítást a Hungária 705-ös több alkalommal is megismétli.

Október 23-án 16.50 órára a Hungária 200-as, és a Heves 100-as a Nyugati tér irányába haladó csoportosulásokat teljes mértékben feloszlatta.

Október 23-án 17.24 órakor a Károly körúton a tömegoszlató köteléktől mintegy 120 méter távolságra 1 db páncélos csapatszállító járművet, és lövegeket állítanak keresztbe. A „SZABADSÁG” feliratból barikádot építenek szintén a Károly körúton.

Október 23-án 17.34 órakor a kiállított T-34-es harckocsit beindítják, és 17.38 órakor az oszlatósorfal elé fordul a Deák téren. A harckocsi rövid előremozgás után megáll, melyre könnygázgránátot és gumilövedéket lőnek ki, a bűvónyíláson keresztül a harckocsi küzdőterébe könnygázgránátot dobnak, majd kiemelő als csoport alkalmazásával a harckocsi vezetőjét 17.42 órakor elfogják. Az oszlatósorfal ekkor előremozog a megállított harckocsi vonaláig.

Október 23-án 17.45 órakor a FIDESZ-MPSZ rendezvény rendőri biztosításának parancsnoka – Erzsébetváros 01 – jelentette, hogy a FIDESZ rendezvény befejeződött.

Október 23-án 17.45:51’ órakor a Hungária 705-ös továbbítja a Rendező 01-es utasítását a tömegoszlató kötelék parancsnokának, hogy *„kezdjétek meg a tömeg elleni támadást vízcsapásokkal, könnygázgránát csapásokkal, mert a FIDESZ nagygyűlés befejeződött, és a Kálvin tér irányába menne el a normális, és tisztességes emberek”.*

Október 23-án 17.46:47’ órakor a Hungária 100-as az oszlatóköteléknek kiadja a parancsot az oszlatásra, és a kényszerítő eszközök alkalmazására. A Hungária 300-as is utasítást ad állományának a megindulásra.

Október 23-án 17.48 órakor a lovas als csoport a tömeg irányába a Károly körúton lovasrohamot hajt végre a Dohány utca torkolatáig, majd visszafordul, és újra beáll a tömegoszlató kötelék mögé. A lovasroham során az alosztályvezető saját elhatározása alapján kardlapot alkalmaznak kényszerítő eszközként. A lovasrohamot kihasználva a tömegoszlató kötelék gyorsított ütemben megindult az Astoria irányába a tömeget oszlatni.

Október 23-án 18.02 órakor a tömegoszlató kötelék a Károly körúton a Gerlóczy utca – Károly körút kereszteződésében áll meg.

Október 23-án 18.30 órakor éri el a tömegoszlató kötelék a Károly körút – Dob utca kereszteződését.

Október 23-án 19.35 órakor a tömegoszlató kötelék a vízágyúval a Rákóczi út – Astoria kereszteződéséhez érkezik.

Október 23-án 19.52 órakor a Hungária 300-as alegységével kifordult két irányban a Rákóczi útra.

Október 23-án 21.15 órakor megtámadták a Kecskeméti utcai rendőrőrsöt.

Október 23-án 21.21 órakor a Hungária 500-as jelentette, hogy megjelentek motorosok, és quadosok. Felkészültek az esetleges támadásuk elhárítására.

Október 23-án 22.50 órakor a Hungária 300-as a Rákóczi úton harmadolta a tömeget, és a Keleti pályaudvar irányába, a Nyugati tér felé, illetőleg a József körút irányába megkezdte a tömeg feloszlátását.

Október 23-án 23.30 órakor a Hungária 300-as a tömeget feloszlatta, és a tömegoszlátási feladatot befejezte.

Október 23-án 23.45 órakor a Hungária 300-as gépjárművön menetet hajtott végre a Nyugati tér – Margit híd útvonalon, az Erzsébet híd budai hídfőjéhez.

Október 24-én 00.45 órakor a Hungária 300-as az Erzsébet híd budai hídfőjéhez érkezett.

Október 24-én 01.33 órakor a Hungária 300-as az Erzsébet híd budai oldaláról a tömegoszlátást megkezdi.

Október 24-én 01.34 órakor a Hungária 100-as a Ferenciek teréről az Erzsébet híd pesti hídfőjének irányába a tömegoszlátást megkezdi.

Október 24-én 03.00 órakor a rendőri műveletet a működési körzetben a REBISZ befejezi, és a helyszínt átadja a BRFK helyszínbiztosító rendőri egységeinek.

III.

MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK

- A Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője részére az 1956-os Forradalom és Szabadságharc 50. évfordulója alkalmából megrendezésre kerülő központi állami rendezvények rendőri biztosításáról szóló 29/2006. (X. 13.) ORFK intézkedés 23. pontjában nem biztosítási terv készítését, hanem főkapitányi intézkedés kiadását kellett volna meghatározni, melyben a feladat tisztázást, és a helyzetértékelést követően rögzítette volna a BRFK és alárendelt szerveinek feladatait, a rendőri biztosítás elgondolását.
 - A BRFK vezetőjének intézkedése alapján a helyszíni parancsnokoknak biztosítási terveket kellett volna készíteni az egyes helyszíneken jelentkező rendőri feladatok végrehajtására.
 - A BRFK által a 116-2/76/2006. TÜK számon készített biztosítási terv több fejezetében nem felel meg az előírásoknak, és a szakmai elvárásoknak.
- Ø A rendezvényről rendelkezésre álló adatok szinte csak a rendezvényről készült kimutatásokra korlátozódnak. A biztosítások végrehajtása szempontjából releváns adatok nem kerültek rögzítésre (a rendező szerv megbízottjának neve, elérhetősége, a rendezvény alatti tartózkodási helye, a rendezvény programja, a résztvevők várható száma, és összetétele).

- ∅ A közbiztonsági helyzet értékelése általános, az előzmények ismeretében indokolt lett volna rögzíteni, hogy akár a Kossuth téri tüntetők, akár a korábbi zavargásokban részt vett, és ismert személyek vagy csoportok magatartása várhatóan milyen hatást gyakorol a közrendre, közbiztonságra.
 - ∅ A rendőri biztosítás elgondolása minimális mértékben tartalmaz konkrét adatokat. Érintőlegesen tartalmazza a biztosítás módját, és célját, valamint a fő feladatait. A biztosítási tervből nem állapítható meg a biztosítás parancsnokának elgondolása a végrehajtással összefüggésben. Az elgondolás nem tartalmazza a biztosítás időszakait, a biztosítás körzetét, körzeteit, a rendelkezésre álló erők és eszközök csoportosítását, a tervezett átcsoportosításokat, az összevonások rendjét, a bevezetésre kerülő biztonsági és korlátozó rendszabályokat, a kényszerítő eszközök alkalmazására, illetőleg a személyi szabadságot korlátozó intézkedésekre vonatkozó adatokat.
 - ∅ A biztosítás parancsnoki állománya és a beosztotti erők tekintetében a terv rögzíti a szükséges adatokat, ugyanakkor a biztosításba bevont eszközökre adatok nem találhatók.
 - ∅ A szolgálati csoportok feladatai a személyi állomány eligazításának és felkészítésének rendje, és szempontjai, valamint a magatartási szabályok a jogsértő cselekmények esetén általánosak, az eseményekhez a rendezvények helyszíneihez, és az esetlegesen várható jogsértésekhez kapcsolódó konkrétumokat egyáltalán nem tartalmaznak.
 - ∅ Az együttműködés és a mindenoldalú biztosítás rendjét szűkszavúan, ugyanakkor minden előírt részterületre vonatkozóan tartalmazza.
 - ∅ A készenléti és más főbb időpontokra a jelentések, és a vezetés rendjére vonatkozó adatok a tervben megtalálhatók.
- A BRFK által készített biztosítási terv összességében nem volt alkalmas arra, hogy a 2006. október 22-23-i rendezvények rendőri biztosítási feladatait tervszerűen, és szakszerűen végrehajtsa.
 - A biztosítási feladat végrehajtása során a BRFK folyamatos erő-eszköz nyilvántartást, számvetést nem készített.
 - A 2006. október 23-án 16.00 órakor az Astoriánál megtartott FIDESZ-MPSZ rendezvényre – annak ellenére, hogy a rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról szóló 15/1990. (V. 14.) BM rendelet 13. § (1) bekezdés előírja – biztosítási terv nem készült. Az Astoriánál megtartott rendezvény rendőri feladatainak végrehajtása nem dokumentált, a biztosításban részt vett rendőri erővel elszámolni nem tudtak.
 - A Rendészeti Biztonsági Szolgálat által készített műveleti, és tömegoszlatási terv megfelel az alapvető szakmai előírásoknak, ugyanakkor az írásos rész és a vázlatok között kisebb eltérések mutatkoznak. A rendőri művelet során a REBISZ folyamatos erő-eszköz számvetése, kimutatása megfelel a követelményeknek, a szakmai előírásoknak.

- A BRFK által készített biztosítási, és a REBISZ által készített műveleti terv szükséges összehangolása nem a követelményeknek megfelelően történt meg.
- A BRFK külön bűnügyi biztosítási tervet nem készített.
- A BRFK parancsnoki állománya részére 2006. október 20-án 10.30 órakor megtartott eligazításon a REBISZ műveleti terve ismertetésre nem került.
- A FIDESZ-MPSZ rendezőivel, szervezőivel végrehajtott egyeztetésekről – számuk pontosan nem tisztázható – egy alkalommal készült hivatalos feljegyzés.
- A BRFK által vezetett eseménynapló általános, több fő eseményt nem tartalmaz, a feladatok végrehajtása nem követhető nyomon.
- A Köztársasági Őrezred parancsnokának – mint a biztosítás országos parancsnokának – feladat- és hatásköre nem került pontosan meghatározásra, rögzítésre.
- A 2006. október 23-án, a hajnali órákban a Kossuth téren végrehajtott térkiürítés és tömegoszlatás során a téren tartózkodó, maximum 200 fő demonstrálóval szemben aránytalanul nagy létszámú – 1 006 fős – rendőri erő került kivezénylésre. E létszám teljes egészében magában foglalta a REBISZ Bevetési Parancsnokságának állományát.
- A kiürített Kossuth téren a demonstrálók által igénybevett terület rendőri biztosítására a REBISZ II. Bevetési Osztálya is – 130 fő – igénybe lett véve.
- A REBISZ Bevetési Parancsnokságának állománya részére október 22-én 07.00 órától számítva a jogszabály által előírt minimális pihenőidő sem lett biztosítva.
- A REBISZ Bevetési Parancsnokság jelen létszámában, elhúzódó rendőri művelet, vagy biztosítási feladat végrehajtására, az október 22-23-án történt igénybevételi rend alapján nem elegendő.
- A REBISZ ITV buszát a fővárosi rendezvények rendőri biztosítása során nem vették igénybe.
- A BRFK mozgó vezetési pontja (Terepjáró) képi dokumentálást nem végzett.
- A BRFK törzs csak részlegesen került felállításra, működtetésre. A feladat nagysága megerősített törzs működtetését indokolta volna.
- Október 23-án a rendőri művelet során több esetben az alkalmazott gumilövedék és könnygázgránát mennyisége, illetőleg az alkalmazás módja nem állt arányban a feladatellátás mértékével, és veszélyességével.
- A csapatszolgálati feladatok ellátása keretében használt kényszerítőeszközök – gumilövedék, könnygázgránát, kardlap, gumibot, gázspray, bilincs – alkalmazásáról rendőri jelentések nem készültek, így azok parancsnoki kivizsgálása sem történt meg.

- A délutáni, az esti, és az éjszakai időszakban a könnygázgránát alkalmazása során a könnygázgránát hatása – mivel a tömegoszlató kötelék előremozgásában a kellő kivárás nem történt meg – nagymértékben a rendőri állományt érte.
- A gumilövedék és a könnygázgránát kilövési iránya sok esetben nem került pontosan meghatározásra a speciális fegyverkezelők részére.
- A tömegoszlatások során a felszólítások több alkalommal nem szabályosan lettek kiadva.
- Az Alkotmány utca és a Bajcsy-Zsilinszky út kereszteződéséhez érkező tömegoszlatás parancsnoka részére a tömegoszlatás iránya helytelenül lett meghatározva. Az Alkotmány utcában megindított tömegoszlatás keretében a tömeg 12 percen belül feloszlott, és a Bajcsy-Zsilinszky úton a Nyugati tér, és a Deák tér felé elvonult. Az oszlatás parancsnoka ekkor javaslatot tett a műveletirányító felé a tömegoszlató kötelék megállítására, a tömegoszlatás felfüggesztésére. A műveletirányító a Bajcsy-Zsilinszky úton két irányban a tömegoszlatás továbbfolytatását rendelte el. Ettől kezdődően a tömegoszlatás végrehajtására nagymértékben az improvizálás volt a jellemző.
- A tömegoszlatás megkezdése több alkalommal nem felelt meg a jogszabályokban, belső normákban előírtaknak. (igazoltatások elmaradása, kiemelések alacsony száma, a tömegoszlatás tényleges végrehajtása során a felszólító gépkocsiból a tömegoszlatás ismételt kilátásba helyezése)
- A tervezés, majd október 23-án a rendezvény biztosítása időszakában a biztosítás parancsnoka, illetőleg az Astoriánál tartott rendezvény helyszíni parancsnoka nem intézkedett a FIDESZ-MPSZ rendezvényét megzavarni szándékozó személyek hatékony távoltartására, elhatárolására. Egyébiránt a rendezvénybiztosítás helyszíni parancsnoka a biztosítás keretében a Károly körútra rendőri erőt alaphelyzetben sem állított fel. A tömegoszlatás műveletirányítója, és a helyszíni parancsnok között együttműködés és összeköttetés nem volt.
- Az Astoriánál tartott rendezvényen a gyülekezési jog zavartalan biztosítása nem került garantálásra. *(Az 55/2001. (XI. 29.) AB határozat IV. fejezete többek között az alábbiakat rögzíti: „... a gyülekezéshez való alkotmányos alapjog érvényesülése nemcsak az állam illetéktelen beavatkozásával, hanem mások, pl. adott tüntetést ellenérzéssel szemlélők, ellentüntetők és más rendzavarók ellenében is védelemre szorul. Más szóval az államot pozitív kötelezettségek is terhelik a gyülekezési jog érvényesülésének biztosítása érdekében.” „... a hatóságnak szükség esetén akár erő alkalmazásával is biztosítani kell a jogszerűen tartott gyűlések lebonyolítását, illetőleg meg kell akadályozni, hogy azt mások megzavarják.” „... az állam biztosítja a békés gyülekezés jogának zavartalan – más szavakkal kifejezve: mások által nem megzavarható – gyakorlását.”)*
- A FIDESZ-MPSZ rendezvény befejezését követően két percen belül a tömegoszlatás a Deák térről az Astoria irányába tovább lett folytatva. Ugyanakkor a tömegoszlató kötelék előremozgásának üteme lehetővé tette, hogy az Astoriánál lévő tömeg a rendezvény helyszínét több irányba is biztonságosan elhagyhassa. A tömegoszlató

kötélék 43 perc alatt 368 métert mozgott előre. (a Deák tér és az Astoria közötti távolság 532 méter)

- A vizsgálat során nem sikerült tisztázni, hogy a lovas alcsoport részére a lovasroham elrendelésére ki adott utasítást. A kardlap alkalmazására a lovas alcsoport vezetője saját hatáskörben rendelkezett. A megtekintett felvételeken az állapítható meg, hogy a lovasroham a kívánt eredményt, hatást nem érte el.
- Október 23-án a csapaterő alkalmazásáról tájékoztatás a tömegtájékoztatási eszközökön a lakosság irányába nem történt meg. (Rendőrség Szolgálati Szabályzat 67. § (5) bekezdés)
- A bevetési, illetőleg 65 M gyakorló ruházatban a rendőri művelet során szolgálatot teljesítő állomány, a korábban kialakult helytelen szokások alapján nem viselte a szolgálati azonosító jelvényét.
- Október 23-án a BRFK válságkommunikációjában a gyors, pontos, hiteles, és megbízható információk biztosítása döntően nem teljesült. A helyszínről tudósító médiumok tényközléseivel szemben „elhallgató” kommunikáció történt.
- A rendőri művelet végrehajtása során a rendőri kötelék mögött rendszeresen megjelentek a különböző sajtóorgánumok képviselői.
- A BRFK vezetője által október 24-én megtartott sajtótájékoztató több kérdésben is szinte teljes egészében hiteltelenné tette a rendőri tevékenységet. (szolgálati azonosító jelvény viselés szabályai; vipera alkalmazása; rendőrök általi bántalmazások a rendőri művelet során; jogorvoslati lehetőségek a rendőri tevékenységgel szemben)
A sajtótájékoztató hangvétele, stílusa egyértelműen elhibázott volt.
- A BRFK vezetője a Magyar Köztársaság Rendőrsége Öltözködési Szabályzatának kiadásáról szóló 12/2006. (IX. 27.) ORFK utasítás 2. számú mellékletében a gyakorló öltözet, illetőleg a bevetési ruházaton a szolgálati azonosító jelvényel kapcsolatos szabályokat a nyilvánosság felé nem a belső normában rögzítetteknek megfelelően közvetítette.
- A rendőrségi kommunikációkban mind a rendőri művelet során, mind azt követően a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 19. § (1) – (2) bekezdéseiben foglaltak nem kaptak kellő hangsúlyt.
- Az EDR rádiórendszer alkalmazásával, hatékonyságával a rendőri művelet végrehajtása során több esetben is gondok jelentkeztek. (Az egyéni és a csoportos hívások több esetben lezakadtak; a Köztársasági Őrezred a diszpécser központjában a szállásbiztosítókkal nem tudott forgalmazni; október 22-én az Operaház környékén az EDR kézi terminálok sem egymással, sem a kitelepült mobil rádióállomással forgalmazni nem tudtak)
- A rendőri művelet során, elsősorban 2006. október 23-án 16.00 órát követő időszakban a személyi állomány logisztikai ellátása több esetben akadozott.

- Október 23-án 19.00 órától október 24-én a rendőri művelet befejezéséig – a bizottság részére rendelkezésre álló képi dokumentáció alapján – a kényszerítő eszközök alkalmazása az oszlatás fő irányáiban szükséges volt.
- A Nemzetbiztonsági Hivatal által továbbított információk rendőri reagálása nem nyomon követhető. (Pl. október 23-án BRFK eseménynapló: 12.30 óra: 15.00 órára nagyobb tömeg megjelenése várható a Kossuth tér körüli kis utcákban)

IV.

JAVASLATOK

- A főváros területén több rendőri szerv együttes, konkrét feladat-végrehajtása során (Köztársasági Őrezred, REBISZ, BRFK) a vezetés, a parancsnoklás rendjét, a rendőri művelet irányításában résztvevők jog- és hatáskörét, a tervekben pontosan rögzíteni kell.
- A műveleti terveknek, és/vagy a biztosítási terveknek az Országos Rendőr-főkapitányság vezetőjéhez történő felterjesztése előtt a rendőri tevékenységben érintett szervek vezetői, a terveket egyeztetési záradékkal lássák el.
- A rendőri műveletek, és a biztosítási feladatok előkészítése, tervezése során a jogszabályokban, és a belső normákban előírtakat teljes körűen be kell tartani.
- A gyülekezési jog hatálya alá tartozó bejelentéshez kötött rendezvények biztosítása esetén önálló biztosítási tervet kell készíteni.
- Kiemelt biztonsági kockázatú rendezvény biztosítása esetén a biztosítás parancsnoka mellé külön rendbiztost kell kijelölni.
- A műveletirányító parancsnok – amennyiben a tartózkodási helye nem az ORFK, illetve BRFK törzse –, valamint az oszlatás parancsnoka részére a helyszínen a tevékenységét segítő munkacsoport (eseményrögzítő, híradós, gépkocsivezető) biztosítása szükséges.
- A rendezvények szervezőivel minden egyeztető megbeszélésről, helyszínbejárásról részletes jegyzőkönyv, vagy hivatalos feljegyzés felvétele szükséges.
- A speciális fegyverkezelőkön túlmenően a gumilövedék, és a könnygázgránát alkalmazásának elrendelésére jogosult vezetők, és irányító parancsnokok részére hatásbemutató lövészet megtartása szükséges.
- A csapaterő alkalmazásának szabályait nyílt jogszabályban szükséges rögzíteni.
- Soron kívül kezdeményezni szükséges a gumilövedék, és a könnygázgránát alkalmazásának részletes szabályozását a Rendőrség Szolgálati Szabályzatában.

- A rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról szóló 15/1990. (V. 14.) BM rendelet 4. § (5) bekezdésében foglaltakat teljes körűen összhangba kell hozni a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 8. § (1) bekezdésében foglaltakkal.
- A Magyar Köztársaság Rendőrségének Csapatszolgálati Szabályzata 338. pontjának első mondatát az alábbiak szerint célszerű módosítani:
Az oszlatócsoporthoz parancsnok jelölje ki azt a rendőrt, aki hangosító eszköz igénybevételével a törvény nevében szólítsa fel a tömeget tevékenységének befejezésére, és a terület elhagyására.
- A Rendőrség honlapján a kényszerítőeszközök és a csapaterő alkalmazásának a polgárokat közvetlenül érintő szabályairól célszerű egy tájékoztatót összeállítani és közzétenni. (Pl. www.birosag.hu Megmagyarázzuk a bíróságokat)
- Vizsgálni kell a REBISZ Bevetési Parancsnokság állománya teljes körű feltöltésének lehetőségét.
- A Dunántúlon, illetőleg a Tiszántúlon diszlokáltatott csapatszolgálati egység felállításának lehetőségét soron kívül meg kell vizsgálni.
- A megyei rendőr-főkapitányságok csapaterős századai számára indokolt a REBISZ irányításával évente két alkalommal, 3-3 napos központi felkészítő képzés végrehajtása. A szinten tartó képzés költségeit a REBISZ költségvetésében célszerű tervezni.
- A csapaterős rendőri tevékenységgel összefüggő jogszabályok, és belső normák betartását, betartatását a vezetői és az irányító parancsnoki állománytól konzekvensen meg kell követelni.
- A műveleti, vagy eseménynaplók vezetése során pontos, időrendi sorrendben nyomon követhetőnek kell lennie az eseményeknek, a kiadott intézkedéseknek, és azok végrehajtásának.
- A rendőri műveletek biztosítások során döntően a szolgálati rádiórendszert kell alkalmazni.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a rendőri feladatok végrehajtása során a többoldalú, megbízható híradás megtervezésére, megszervezésére, a rendőri műveletben résztvevő egységek együttműködésére, valamint az EDR csoport képzés kialakítására.
- A képi dokumentáció javítása érdekében az eszközök minőségi fejlesztését, illetőleg a kezelők egységes felkészítését meg kell szervezni.
- A rendőri csapaterős tevékenység során ki kell dolgozni a bünygyi állomány tevékenységének új metodikáját.
- A szolgálati állatok csapaterős tevékenységre történő kiképzését rendszeressé kell tenni.

- Logisztikai biztosítás keretében fokozott figyelmet kell fordítani a személyi állomány étkeztetésére, védőitallal történő ellátására, a technikai eszközök folyamatos pótlására, a szükségletek elvégzéséhez szükséges feltételek megteremtésére.
- A törzsvezetést biztosító, korszerű informatikai és híradástechnikai eszközökkel ellátott járműveket kell beszerezni.
- A tömegosztatások során a felszólítások végrehajtására nagyobb teljesítményű hangágyúk beszerzése szükséges.
- A 2006. szeptember 17 – 19., illetőleg a 2006. október 22 – 24. között lezajlott események belső szakmai vizsgálatáról készített jelentéseket célszerű lenne a Magyar Köztársaság Rendőrsége vezetői, és irányító parancsnoki állománya részére továbbképzések, és oktatások keretében feldolgozni.

V.

ÖSSZEGZÉS

A bizottság egyhangúlag megállapította, hogy a 2006. október 22-24-én a főváros területén végrehajtott rendőri művelet keretében a csapaterős tevékenység alapvetően törvényes volt, de több elemében is szakszerűtlenségek mutatkoztak.

Az állami rendezvényekre érkezett delegációk biztosítása példás volt.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság által készített biztosítási terv nem felel meg a követelményeknek.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság az Astoriánál tartott nagygyűlés előkészítésében, tervezésében, és a biztosítás végrehajtásában nem kellő körültekintéssel és gondossággal járt el. Október 23-án a délutáni órákban, az Alkotmány utcában végrehajtott tömegosztatással egy időben nem történt intézkedés a rendzavaró csoportok elszigetelésére a Deák tér – Andrassy út – József Attila u. kereszteződésében.

A bizottság a lefolytatott vizsgálat során megállapította, hogy a rendőri műveletbe bevont személyi állomány döntő többsége a tartós, és nagyfokú leterheltség ellenére is szakszerűen teljesítette feladatait.

A Magyar Köztársaság Rendőrsége csapatszolgálati tevékenységre felkészített állományának közel egy időben történő alkalmazása során, a jelenlegi létszámviszonyokra figyelemmel 2-3 napig képes tartós beavatkozásra, illetve alkalmazásra.

A védőfelszerelések mennyisége és minősége a REBISZ egységeinél elfogadható, a megyei rendőr-főkapitányságok csapatszolgálati alegységeinél hiányos.

A rendszeresen jelentkező szűkös költségvetési lehetőségek, és a takarékos gazdálkodás követelményei miatt a taktikai elemek gyakoroltatása, az alkalmazandó technikai eszközök kezelésének készségszintűvé válása hiányos.

A rendőri műveletben részt vevő személyi állomány nagyfokú leterheltsége és túlhajszoltsága, és a létszámproblémák következtében a szolgálati csoportok váltására nem kerülhetett sor. Ezek együttesen hozzájárultak az ismertté vált egyéni „rendőri túlkapások” bekövetkezéséhez.

A hatályos jogszabályok és belső normák betartásában – első sorban magasabb vezetői, irányító parancsnoki szinten – elkövetett szakmai hibák hozzájárultak ahhoz, hogy a Budapesti Rendőr-főkapitányság az eseményeket nem minden esetben tudta kellő mértékben uralni, és hatékonyan kezelni.

Budapest, 2007. március 29.

**Magyar István honv.alezredes
bizottsági tag**

**Dr. Orbán Péter r.altábornagy
bizottsági tag**

**Dr. Halmosi Zsolt r.dandártábornok
bizottsági tag**

**Papp Károly r.dandártábornok
bizottságvezető**